

مقایسه عوامل مادری، نوزادی و شرایط پس از زایمان موثر بر بروز آسفیکسی در بیمارستان امام سجاد (ع) یاسوج طی سالهای ۱۳۹۵-۱۳۹۲

دکتر فرزاد وفایی^۱، نوشین مبصر^{۲*}، دکتر محمد ملک زاده^۳

چکیده

۱- متخصص اطفال و نوزادان، بیمارستان امام سجاد یاسوج- مرکز توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان امام سجاد یاسوج، یاسوج،

ایران

۲- کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی، مرکز توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان امام سجاد یاسوج، یاسوج، ایران

۳- Phd روانشناسی سلامت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه: آسفیکسی نوزادی یک مشکل جدی و شایع در مراقبتهای پری ناتال می باشد. با توجه به اهمیت تشخیص و شناسایی زایمانها و موالید پرخطر و همچنین ضرورت پیشگیری و تشخیص آسفیکسی پری ناتال به عنوان یکی از الویتهای طب مادران و نوزادان، شناخت عوامل خطر و زمینه ساز آسفیکسی گام مهمی در پیشگیری، تشخیص و درمان سریعتر آن دارد. با این وجود مطالعات اندکی در این زمینه گزارش شده است. به همین منظور مطالعه حاضر با هدف بررسی مقایسه ای عوامل مادری، نوزادی و شرایط پس از زایمان موثر بر بروز آسفیکسی در نوزادان متولد شده در بیمارستان آموزشی، درمانی امام سجاد(ع) یاسوج انجام شد.

روش کار: این مطالعه مورد- شاهدی طی سالهای ۱۳۹۵-۱۳۹۲ بر اساس پرونده ۶۰ نوزاد سالم و دچار آسفیکسی در بیمارستان آموزشی درمانی امام سجاد(ع) یاسوج انجام شد. ابزار گردآوری داده ها فرم ثبت اطلاعات مشخصات بارداری، زایمانی، نوزادی و پرسشنامه محقق ساخته دموگرافیک بود. کلیه نوزادان متولد شده طی سالهای ۹۵-۹۲ که دچار عارضه آسفیکسی بوده و در بخشهای نوزادان و مراقبتهای ویژه نوزادان بستری شده بودند با یک گروه نوزادان سالم متولد شده در آن مقطع زمانی جهت مقایسه در نظر گرفته شد و ارتباط آسفیکسی با عوامل مادری، نوزادی و شرایط پس از زایمان در این دو گروه مورد مقایسه قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ و آزمونهای تی مستقل و کای دو انجام شد.

یافته ها: فراوانی آسفیکسی با توجه به تعداد ۲۲۶۲۰ نفر نوزاد ترم متولد شده در طی سالهای ۹۵-۹۲ معادل ۰/۱ درصد کل موالید زنده در مدت مطالعه بوده است. از تعداد ۱۰۲۳۸ نفر نوزاد بستری در بخشهای مربوطه، شیوع آسفیکسی معادل ۰/۳ درصد بوده است. دو گروه از نظر وزن مادران شرکت کننده و عوارض لیبر(شرایط پس از زایمان) و عوارض نوزادی تفاوت آماری معنی داری داشتند ($P < 0.05$). نمره آپگار دقیقه اول و پنجم هر دو گروه دارای اختلاف معنی داری بوده است ($p < 0.001$). ۹۰ درصد نوزادان مبتلا به آسفیکسی شدید، نمره آپگار دقیقه ۵ آنها کمتر از ۳ بوده است. همچنین بین دو گروه از نظر داشتن بیماری غشاء هیالین، آسفیکسی حین تولد، ناهنجاریهای مادرزادی، میزان PH خون بند ناف دارای اختلاف معنی داری بوده است ($p < 0.001$). عوامل مستعد کننده آسفیکسی به ترتیب شیوع، شامل کاهش ضربان قلب جنین، زایمان طولانی شده، اکلامپسی و پره اکلامپسی، دیابت و القا زایمان با فورسپس و واکيوم بود که در ۳۶/۲ درصد مادران مشاهده شد. همچنین از بین عوامل مادری تنها متغیر وزن مادران در دو گروه دارای اختلاف معناداری بوده است ($p < 0.05$). ۴۶/۷ درصد نوزادان گروه مورد مبتلا به انسفالوپاتی هیپوکسیک ایسکمیک بودند. تعداد ۴۰ نوزاد نیازمند اقدامات حمایتی بودند و میزان فوت کلی ۱۳/۳ درصد بود.

نتیجه گیری: با توجه به یافته های این تحقیق، مدیریت و انجام اقدامات صحیح درمانی در حین تولد نوزاد و مراقبتهای بهداشتی مناسب در طول دوره بارداری در کاهش میزان بروز آسفیکسی موثر خواهد بود.

کلید واژه ها: نمره آپگار، احیا، آسفیکسی نوزادی